

Komentari na nacrt predloga za proširenje uslova za sticanje i produženje statusa samostalnih umetnika

Чедомир Васић

УДРУЖЕЊУ ЛИКОВНИХ УМЕТНИКА СРБИЈЕ

Статурна Комисија

Поводом дописа Удружења ликовних уметника Србије о Предлогу измене правилника за стицање статуса самосталног уметника (Правилник о ближим условима, мерилима и критеријумима, као и поступку по захтевима лица за утврђивање статуса лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе (дефинисан од стране Министарства културе и информисања Републике Србије) сматрам да прво треба рашчистити следеће:

„у којој мери статус лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе“ су ствар Удружења ликовних уметника Србије као **професионалног уметничког удружења** а у којој широког организовања, синдикалног, аматерског и других видова културно- уметничких делатности?

Професионално удружење је **репрезентативно** удружење стваралаца који су се без обзира да ли су у сталном, повременом радном односу или су ван њега, доказали одређеним ликовним (визуелним) остварењима и на основу тога стекли статус чланова Удружења. Независно од типа уметничке праксе (позивање на „савремене уметничке токове, промењени формат деловања итд“ делује више као изговор него као аргумент), **услов за пријем у чланство уметничког удружења** је оцена способности кандидата да се у одабраном изражајном средству или средствима (медијима) **самостално** представи одговарајућим остварењима. Увођење разних облика друштвено-корисног рада, образовних програма или других активности из области културне привреде су корисни послови који доприносе подизање свести о месту и улози уметности али се **не могу** прихватити као изворни стваралачки и уметнички допринос.

Предложене измене и допуне Правилника више одговарају формирању посебног удружења самосталних радника у култури и уметности (попут удружења филмских радника где је своје место нашао врло широк спектар различитих занимања и активности ангажованих у реализацији филма) а које би се у овом случају, заснивало на употреби одређених аудио-визуелних медијских средства и техничких помагала али чији исход не би обавезно био уметничко остварење. Дакле, ради се о социјалном статусу, пензионом осигурању и другим правима и обавезама лица која делују у културно-уметничкој сфери али не о особама које се својим признатим уметничким остварењима квалификују за положај у професионалном

чланству. Осим тога у доба врло нестабилне ситуације на глобалном и домаћем тржишту рада (и културе), промене статуса уметника су све чешће и наглашавати поделу на слободне и запослене (читај неслободне) уметнике, рецидив социјалистичког режима, само по себи је веома проблематично..

Списак могућих активности које се предвиђају као елементи за остваривање статуса у Удружењу (УЛУС) толико је расплнут и хетероген да се губи карактер аутентичне асоцијације стваралаца. Јер зашто би године педагошког рада у школи било мање вредно достигнуће у друштвеној сфери и имало друкчији третман од појединих курсева, образовних програма и сличних повремених активности „слободних“ уметника те се ове бодују за чланство а оне претходне не ?

Према томе, чланство у Удружењу ликовних уметника Србије као и права и обавезе његових чланова морају се заснивати на **равноправности услова за пријем и учлањење** а признавање појединих активности на пољу културно-уметничке привреде („културне индустрије“) за стаж и останак у Удружењу требало би осетљивије извагати и одмерити. Предложеним изменама и допунама услова, пријем у чланство Удружења врши се према доста уопштеним и релативизованим критеријумима што компромитује суштину и репрезентативност Удружења ликовних уметника Србије.

Чедомир Васић

члан Удружења ликовних уметника Србије од 1972.

Aleksandar Milosavljević

Poštovani

Pozdravljam inicijativu. Pojavu novih medija treba treba verifikovati. Međutim, uvrstiti edukaciju i volonterski rad....U pitanju su slobodni UMETNICI, ukoliko posmatramo kroz prizmu, da u edukaciji i volonterizmu ima umetnost, ima umetnosti i u svakom drugom zanimanju. Hajde sve da ih primimo.

Očekujem poziv na raspravu o problemu.

puno pozdrava

Aleksandar Milosavljević

Masa Paunovic

Postovani,

Da li se ovaj predlog odnosi na mlade umetnike koji tek treba da dobiju status samostalnog umetnika ili i na umetnike koji su vec u statusu i da li ovaj predlog menja neke uslove koje samostalni umetnici (oni koji vec imaju status) treba da primene od sada pa nadalje da bi i dalje imali status ili ne?

Nisam najbolje razumela.

Hvala.

Pozdrav.

Masa Paunovic, samostalni umetnik -vajar

Иван Петровић

НЕКА ПИТАЊА ВЕЗАНА ЗА ОДРЕДНИЦЕ ТЕКСТА САОПШЕЊА О РАДУ ЗАЈЕДНИЧКЕ ГРУПЕ УЛУС-А И СУЛУВ-А.

1. Да ли је могуће поставити видљивим ко је чинио радну групу УЛУС-а у припреми програма измене правилника?
2. У првој реченици Саопштења (*Пун назив документа*) истиче се „утврђивање статуса“ што истовремено може бити његово стицање али и продужење. Да ли се правилник односи искључиво на стицање права статуса самосталног уметника или и на продужење статуса?
3. Нејасна је одредница у којој се каже да “*Stručne komisije udruženja ne bi trebalo da valorizuju umetničke radove, već da budu u poziciji da procene **ukupan obim i vrste aktivnosti vizuelnog umetnika i omoguće mu da nastavi da se bavi samostalno svojim poslom.***“

Ако се комисије не баве вредновањем уметничких радова шта значи њихова позиција да процењују њихов укупан обим? Такође, да ли се ово односи на стицање статуса или његово продужење?

Примедбе на предлоге измене правилника о стицању статуса самосталног уметника.

Основ примедбе на предлоге измене правилника састоји се у томе што се интересовање из области практичног рада премешта у поље дискурзивног деловања. Тиме се губи примарна позиција уметности као основног деловања Удружења и помера ка подручју секундарног где се културни активизам изјдначава са уметничком праксом. Овде није реч о томе који је вид

деловања друштвено значајнији, већ који је примарнији у односу на опис рада струковног удружења као што је УЛУС.

Наведене активности у тачкама предлога измене правилника су својствене послу организатора, предавача, програм-менаџера или делатника у програмима културних индустрија, затим: едукатора, кустоса, историчара уметности, теоретичара, ликовног/културног критичара. Из понуђених предлога произилази да би сваки дискурзивни програм, или нпр. јавни наступ на друштвеним мрежама (у еквивалентном броју) био равноправан са реализованом изложбом, тј, произведеним уметничким предметима. У том смислу постоји могућност неравноправног појављивања и вредновања дискурзивног деловања у односу на класичну излагачку активност зато што је практично лакше остварива од реализације уметничког предмета и изложбе.

С друге стране, разумем да је одређен број делатности уметника ван класичног деловања занемарен и да му се треба пронаћи афирмативни простор. Свакако хоћу да кажем да активност уметника, као друштвеног делатника, не искључује и ову врсту ангажовања. Не занемарујем значај и могућност проширивања и формирања друштвеног поља деловања како би одређене појаве у уметничком стваралаштву оствариле видљивост. Уредник сам „Центра за фотографију“ и „Фото-форума“ (објављена је и књига) где је промовисано десетине уметника и реализовано више од 30 програма. То поље деловања ми је јасно јер га и сам спроводим.

Међутим, чини се да се овим предлозима у већој мери подстиче промена начина рада у Удружењу и бирократизују односи, него што се унапређују видови уметничког деловања. Еквиваленција *нових* и *старих* – заправо разнородних модела деловања, али не и некомпатибилних – тешко да је могућа овим што је понуђено у предлогу измена правилника, јер ће пре доћи до доминације нових који су предложени, који по природи нису својствени програму рада Удружења, а који могу постати примарни. У закључку би могло стајати да се новим предлогом измене правилника о утврђивању статуса самосталног уметника иде ка промени функције деловања институције. Сличну појаву тренутно имамо на примеру МСУ у Београду, где су ти ефекти, видно, изазвани од споља.

примедба на тачку 5)

Од чега ће зависити нечији ангажман у друштвено-корисном, волонтерском раду у Удружењу? Да ли ће постојати конкурс или ће се позиви лично упућивати? Не деле сви чланови (или потенцијални чланови) исте ставове према управи Удружења, што значи да би нечија помоћ у Удружењу могла да зависи и од врсте поверења које неко има према телима која Удружењем руководе. А то релативизује значај тог деловања. На крају крајева, зашто би уметник своју практичну делатност у раду заменио административним активностима

Удружења? То је не продуктивно у сфери струке. Ако је притом то ангажовање начин стицања поена за статус, додатно је проблематично. Свакако да је волонтирање могуће и на бази алтруизма.

Примедба на ПРЕДЛОГ II

Чиме се оправдава да подсекција проширених медија буде основана од техничара-креативаца чије деловање није усмерено ка резултатима остваривања уметности већ је сарадничко? (ако сам добро разумео предлог). Осим тога, опет се појављује врста присуства потенцијалног кандидата за стицање статуса самосталног уметника (или је у питању и продужење статуса?). Да ли се он бира на основу конкурса или позва? Свакако да не умањејем њихов значај у стручности, иновативности и спремности на тимски рад. Али ако њихова струка није уметничка (или може и бити уметничка), зашто би начином сарадничког ангажовања био разматран њихов рад за остваривање статуса самосталног уметника, па чак био он и у подсекцији? Далеко је неравноправнији положај уметника коме је потребно да накупи неопходан број поена од изложби, од сарадника на реализацији нечијег уметничког рада, или израде платформе за друштвено деловање преко интернета, или израде дизајна за каталог и сл. Док се нпр. у тексту одељка о Саопштењима, осим свих заступљених медија, једино фотографија не помиње као медиј, без обзира на њен доминантан утицај и заступљеност у уметности. У том смислу, ако говоримо о фракцијама секције проширених медија (боље звучи *Вишемедијске уметности*) пре би требало издвојити фотографску секцију као засебну

*

Свакако да је за овакве врсте предлога и њихова даља разматрања делотворнија непосредна дебата. Предлажем да се не жури са решавањем ових питања и да се поводом ових предлога направи јавна расправа и састанак свих секција удружења.

Иван Петровић

Vida Stanisavac Vujčić
DRŽIMO SE POJMA UMETNIKA

Poštovane kolege umetnici,
Pročitala sam tekst predloga o proširenju i osavremenjivanju uslova za dobijanje i održavanje statusa samostalnog umetnika. Ovom prilikom želim da pohvalim inicijativu i trud ljudi koji su se posvetili rešavanju problema umetnika.

Strukovna udruženja mogu vrednovati aktivnosti postojećih članova po sekcijama ili dodavati nove vidove društvenih, kulturnih i obrazovnih angažovanja u okviru novih sekcija s ciljem uključivanja i podrške svima onima koji na indirektnan način učestvuju u stvaranju ambijenta za promociju i prezentaciju umetnosti, kao i položaja umetnika u društvu. Ipak, mislim da je važno da se jasno razdvoji pojam umetničkog dela od drugih navedenih vidova delovanja.

Stvaralački čin i umetničko delo (kao najvažniji umetnički proizvod oko koga se sve druge aktivnosti vrte) moraju ostati **zaštićeni i privilegovani** u odnosu na druga delovanja koje unapređuju iste. Smatram da aktivnosti iz tačaka 2, 3 i 4 (kustoski rad, žiriranje, pedagoški rad i edukacija, vođenje diskusija i panela, novinarstvo, teorijski i naučni rad, projektni menadžment, organizacija, marketing i dr.) **nisu umetnost** te ne bi trebalo da se stavljaju u istu kategoriju sa aktivnom umetničkom praksom.

Ovom prilikom nikako ne bih želela da obezvedim kulturni rad i gore nabrojano, šta više, smatram da je jako važno da sami umetnici što više učestvuju u unapređenju i razvoju percepcije umetnosti u društvu kao najkompetentniji za to polje. Ipak, stvaralački rad na samom delu je taj koji te kompetencije daje. Sve ove nabrojane aktivnosti mogu jednim delom dopuniti biografije samostalnih umetnika, ali ne bi trebale da čine bazu te biografije. Ako bi smo uvrstili kulturni rad, pedagogiju, menadžment, marketing i sl. u umetnički rad, vrlo brzo bi smo došli u situaciju da neko ko nema ni jedno izloženo i izvedeno umetničko delo dobije status samostalnog umetnika. To bi u budućnosti dovelo do devalvacije pojma umetnika na kulturnog radnika, kome, paralelno, status visi o koncu jer svi znamo u kakvom ambijentu živimo i pitanje je meseca ili godine kada će Grad Beograd ili država da skreše budžet za socijalna davanja i ograniči broj samostalnih umetnika.

Druga umetnička udruženja imaju forme za status srodnih zanimanja (književni prevodioci, filmski i scenski radnici, kritičari, baletski pedagozi,...) pa ako postoji potreba zašto onda ne bismo i mi uveli sekcije za likovne pedagoge, kustose i sve druge delatnike koji se afirmišu u ovim oblastima i na taj način im omogućili da svoje administrativne poslove rešavaju preko udruženja.

Druga važna stvar koju bih želela da napomenem je motivisanje volonterskog rada u udruženjima. Slažem se da umetnici koji su se volonterski prihvatili nekih funkcija u udruženjima i time odvajaju dragoceno vreme koje bi mogli da utroše na stvaralački proces treba da budu nagrađeni za svoj trud, ali mislim da predhodno moramo dobro da izvagamo na koji način ove aktivnosti treba da budu vrednovane. Postoje različite funkcije u udruženjima. Neke su manje a neke više odgovorne. Ne

dozvolimo da ove olakšice dovedu do utrke za foteljama kako bi ljudi rešavali svoj status. Znam da većina umetnika nije na tim pozicijama iz ličnih interesa, ali bilo bi dobro da unapred izbegnemo eventualne zloupotrebe. Šta vise, udruženja bi mogla na godišnjem nivou da dodeljuju nagrade za poseban doprinos i time ukažu čast umetnicima koji vode računa o dobrobiti članstva.

Treća stvar je pitanje stručnih umetničkih saradnika. Prvo bi trebalo da se uradi istraživanje koliko tih ljudi ima i da li je to njihova osnovna delatnost. Saradnicima bi moglo da se omogući da neke administrativne poslove obavljaju preko udruženja. Ja se lično ne razumem u tu problematiku pošto ne stvaram u oblasti novih medija, ali predpostavljam da su u pitanju delatnosti bliske inženjerstvu. Onda se postavlja pitanje koja prava mogu da ostvare umetnici koji su saradnici u autorskim projektima drugih umetnika (vajari koji učestvuju u realizaciji spomenika ili slikari koji učestvuju u izradi murala i dr.). Nesumnjivo je da te poslove obavljaju stručnjaci tj, umetnici. Onda bismo morali da izdvojimo tehnološkog saradnika, stručnog umetničkog saradnika i tehničkog saradnika jer učešće programera, slikara, varioca i livca ne može biti vrednovano identičnim kriterijumima. S druge strane, postoje i slučajevi gde ne postoji jasno definisana granica o kreativnom doprinosu učesnika u procesu pa bi se moglo uvesti koautorstvo.

Predlažem da se ovom nacrtu pristupi vrlo pažljivo i bez žurbe sa uključivanjem što većeg broja umetnika. Kao kompromisno rešenje moglo bi se uvesti i bodovanje različitih aktivnosti, ali po mom mišljenju, sa davanjem većeg broja bodova samom umetničkom delu izlaganom na kolektivnim i samostalnim izložbama, javnim prostorima s posebnim osvrtom na vangalerijske umetničke prakse. Sve druge nabrojane prakse mogu da budu vrednovene, ali na drugačiji način od vrednovanja samog umetničkog čina. Za to postoje dobri i loši primeri kada je u pitanju naučno-istraživački rad zaposlenih na univerzitetima i institutima, pa bi se tome moralo pristupiti vrlo oprezno.

Vida Stanisavac Vujčić

INICIJATIVA – Vizuelni umetnici :Dragoslav Krnajski, Mirjana Denkov, Anica Vučetić, Nina Todorović

REAGOVANJE NA IZVEŠTAJ O RADU ZAJEDNIČKE GRUPE ULUS-A I SULUV-A NA PREDLOGU IZMENE PRAVILNIKA* ZA STICANJE STATUSA SAMOSTALNOG UMETNIKA

Nacrt predloga za izmenu pravilnika koji je pripremila anonimna radna grupa sastavljena od članova ULUS-a i SULUV-a je sporan jer polazi od pogrešnih pretpostavki.

Navodimo sporne tačke i u daljem tekstu obrazlažemo razloge.

- 1)Izlagačka aktivnost je jedini uslov za sticanje i produžavanje statusa ...
- 2)Stručne komisije ne bi trebalo da vrednuju umetničke radove ...
- 3)Pravilnik ne prepoznaje ogroman deo polja ...
- 4)Društveno koristan rad u udruženju bi trebalo da bude priznat za kriterijume ...

Tačke 1 i 2.

Autorsko umetničko delo iz oblasti delatnosti likovne umetnosti u skladu sa Zakonom o autorskom i srodnim pravima je osnov na kome se bazira pravo na ostvarivanje statusa samostalnog umetnika u ULUS-u. Ovo pravo proizlazi iz Zakona o kulturi, Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje kao i Zakona o porezu na dohodak građana.

Vrednovanje umetničkih dela

Stručno vrednovanje autorskog dela likovne umetnosti je temelj funkcionisanja ULUS-a kao strukovnog udruženja likovne delatnosti. Za umetničke delatnosti u kulturi, strukovna stručnost je bitan preduslov ostvarivanja statusa Reprezentativnog udruženja u kulturi. U strukovnom udruženju stručno vrednovanje za prijem u članstvo i ostvarivanje statusa samostalnog umetnika mora biti u korelaciji.

Funkcionisanje ULUS-a kao strukovnog udruženja umetnika likovne umetnosti je uređeno po utvrđenim principima (Statut ULUS-a). Udruženje u članstvo svoje četiri sekcije prima umetnike stručno vrednujući (Umetnički savet- stručno telo) njihovo autorsko delo.

Ovaj princip je identičan za likovne stvaraoce koji preko ULUS-a žele da ostvare prava iz statusa samostalnog umetnika a nisu članovi udruženja. Njihove radove vrednuje Komisija izabrana u skladu sa zakonom.

Kada član ULUS-a želi da ostvari prava iz statusa samostalnog umetnika, on ne podleže ponovnom vrednovanju svog dela već samo dostavlja dokaze vezane za bliže kriterijume. Ispunjenost bližih kriterijuma je osnov za produžavanje prava na četiri godine.

Samostalni umetnik koji je ostvario status preko ULUS-a, a nije član ULUS-a, takođe svake četiri godine podnosi dokaze vezane za bliže kriterijume kako bi produžio pravo. Autorsko delo samostalnog umetnika koji je stekao status pri produžavanju prava ne podleže ponovnom vrednovanju.

Izvod iz aktuelnog pravilnika;

Član 4.

Podnosilac zahteva za utvrđivanje statusa, pored bližih uslova, treba da od strane Komisije dobije kao merilo pozitivnu ocenu rezultata njegovog bavljenja samostalnom umetničkom ili drugom

delatnošću u oblasti kulture.

Za sve oblasti kulture Komisija će, polazeći od merila iz stava **1. ovog člana, vrednovati sledeće:**

- 1) **kvalitet umetničkog ili stručnog dela**, odnosno rezultata rada;
- 2) kontinuitet obavljanja profesionalne umetničke ili druge delatnosti u oblasti kulture;
- 3) pozitivnu ocenu merodavne stručne javnosti;
- 4) javnu dostupnost umetničkog ili stručnog dela, odnosno rezultata rada;
- 5) doprinos kulturnom životu zajednice.

Bliži kriterijumi koje samostalni umetnici, stručnjaci u kulturi, saradnici u kulturi i izvođači kulturnih programa moraju ispunjavati po područjima u kulturi su za:

Tačka 3.

Različitost sredstva, novi formati koje umetnik koristi da bi realizovao umetničko delo ne bi trebala da budu prepreka ostvarivanju prava kad govorimo o stručnoj proceni.

Pravilnik predviđa mogućnost ostvarivanja prava kroz različite delatnosti u adekvatnom procentu.

Izvod iz aktuelnog pravilnika:

Član 5.

Kada samostalni umetnik, stručnjak u kulturi, saradnik u kulturi ili izvođač kulturnih programa obavlja istovremeno dve ili više delatnosti, odnosno dva ili više posla u istoj delatnosti, njegova aktivnost u svakoj delatnosti procentualno se prikazuje.

Status lica koje samostalno obavlja umetničku ili drugu delatnost u oblasti kulture utvrđivaće se shodno pretežnoj delatnosti određenoj na način iz stava 1. ovog člana.

Tačka 4.

Nije poželjan niti održiv predloženi model priznavanja rada u udruženju kao osnova za sticanje statusa zato što uvodi mogućnost stvaranja neravnopravnih uslova za umetnike koji nisu članovi udruženja. Zakon, pravilnik itd. mora da obezbedi jednake uslove za sve građane pri ostvarivanju statusa u reprezentativnom udruženju.

Na kraju da prokomentarišemo i predloge koji su uneti u izvod iz pravilnika.

- Smanjen je broj projekata sa 4 na 2 proširenih medija i otkupljenih dela...
- Uvode se kao novina nagrade...
- Učešće na video festivalima...

Neki predlozi zaslužuju raspravu ali iznenađuje neozbiljnost s kojom su se predlagači upustili u promene bez ikakvog obrazloženja.

INICIJATIVA – Vizuelni umetnici

Dragoslav Krnajski, Mirjana Denkov, Anica Vučetić, Nina Todorović

Gabriela Vasić

PREDLOG ZA MODEL VALORIZACIJE STATUSA SAMOSTALNOG UMETNIKA VS DELATNIKA U KULTURI

Kriterijumi za delovanje likovnih i vizuelnih umetnika u polju kulutre se mogu svrstati u četiri osnovne oblasti kojima se definiše status samostalnih umetnika i delatnika u kulturi (kategorija koju treba uvesti):

1. Umetnička autorska produkcija/individualna ili kolektivna, bez obzira na medij (galerijska, vangalerijska, digitalna, procesualna, štampana) – KATEGORIJA STVARALAC U KULTURI – LIKOVNI ILI VIZUELNI UMETNIK
2. Edukacija (neformalno obrazovanje) – autori edukativnih platformi i seminara, predavači, edukatori, facilitatori, mentori – KATEGORIJA EDUKATOR U KULTURI
3. Teorijsko konceptualna produkcija koja uključuje i stvaralaštvo drugih – autor projekta ili saradnik (prezentacije, tribine i drugi govorni programi, istraživački projekti, stručni tekstovi i publikacije, pravna akta ...) – KATEGORIJA TEORETIČAR U KULTURI
4. Kulturna produkcija i menadžment u umetnosti – umetnik kao kustos-autor kulturno umetničkog programa/događaja, umetnička direkcija, projekt menadžer, organizator događaja, producent – KATEGORIJA KULTURNI MENADŽER

Osnovna podela koja može da proizađe iz ovoga je podela na autore koji deluju u polju kulture kao stvaraoci, shodno nomenklaturi koju priznaje Ministarstvo kulture produkcija autentičnih autorskih koncepata, objekata ili dela visoke kulturne vrednosti, bez obzira na polje ili medij delovanja (uključujući i hibridne forme umetnosti, digitalnu umetnost, socijalnu skulpturu, internetsku ili digitalnu umetnost, vizuelni ili foto performans, instalacije, interdisciplinarnе projekte u zajednici, procesualnu umetnost ...) koji svojim delovanjem na osnovu Pravilnika o samostalnim umetnicima stiču pravo na ostvarenje i potvrdu statusa samostalnog umetnika (kategorija 1). Ostali akteri u polju kulture, sa zvanjem likovnih ili vizuelnih umetnika (sa statusom u Udruženju likovnih umetnika Srbije ili bez), čija osnovna delatnost je u matičnom polju delovanja u oblasti kulture (likovni ili vizuelni umetnik), koji deluju u ostale 3 oblasti delovanja: edukacija, teorijsko konceptualna produkcija koja uključuje i stvaralaštvo drugih i kulturna produkcija u oblasti likovnih umetnosti, bi sticali status samostalnog delatnika ili radnika u kulturi i dopunjavali svoj status ili rang samostalnog umetnika kao samozaposleni kulturni radnici – dvostepeni socijalni status.

BODOVNJE I OPOREZIVANJE

Sistem valorizacije navedenih kategorija bi bio formulisan Pravilnikom za sticanje statusa samostalnog umetnika, shodno stepenu uključenosti u kulturnu produkciju, a u zavisnosti od toga da li je neko u statusu autora ili saradnika u projektu bi se bodovalo učešće pojedinaca u polju

kulturne proizvodnje. Bodovanje na osnovu kojeg bi umetnici pravdali svoj status samostalnog umetnika kao primarne kategorije ili statusa kulturnog radnika, bi mogao da podrazumeva dvostepeni model bodovanja (dvostepeni socijalni status), koji bi uključivao jednu ili više oblasti autorskog ili saradničkog delovanja. Stvaraoci u polju kulture mogu steći pravo na sticanje statusa samostalnog umetnika i članstvo u ULUS-u, ukoliko svoju primarnu aktivnost obavljaju u oblastima likovnih i vizuelnih umetnosti. Umetnik sa statusom samostalnog umetnika, može dopuniti svoju bodovnu listu za pravdanje ili sticanje statusa, na osnovu svog angažmana u drugim, nestvaralačkim oblastima delovanja u kulturi. Ukoliko umetnik odluči da u jednom periodu od npr. 4 godine se posveti isključivo 2, 3 ili 4. grupi aktivnosti iz gorenavedene nomenklature, onda bi njegov status samostalnog umetnika koji je primarno ostvario, mogao da miruje, a status bi pravdao na osnovu svog angažmana u polju kulture u kojem deluje, kao samostalni delatnik u kulturi (ali ne i samostalni umetnik).

Sistem oporezivanja i valorizacije njegovog delovanja bi mogao da bude i višestepen, tj. da uključuje više oblasti, ukoliko ostvaruje umetničku aktivnost shodno Pravilniku o samostalnim umetnicima, tj. da mu se za poresku osnovicu obračunavaju doprinosi ostvareni na osnovu njegovog angažmana po projektima, i da se pridodaju na osnovne poreske osnovice iz statusa samostalnog umetnika, te da mu se na osnovu tih angažmana, boduje ta aktivnost, za povećanje osnovice za penzioni fond.

Ovakva sistematizacija oporezivanja bi trebalo da se zahteva da bude retroaktivno priznata onim članovima kulturne zajednice koji su svojim angažmanom ostvarivali projekte i u drugim, nestvaralačkim oblastima, i da im se njihovi rezultati priznaju za valorizaciju osnovice za penzioni fond, za unazad 15 godina.

SEKCIJA ZA DRUŠTVENO EDUKATIVNU PRAKSU

Za rešavanje statusa pitanja od značaja za kulturne delatnike, bilo bi poželjno organizovati još jednu sekciju unutar ULUS-a, u kojoj bi članstvo ostvarivali oni akteri u polju kulture, koji osim kroz matičnu sekciju ili polje delovanja, deluju i po drugim oblastima delovanja (edukacija, teorija, menadžment u kulturi). Članovi ove sekcije bi mogli da imaju dvostruko članstvo, i bili bi aktivni i u matičnoj sekciji. Ova sekcija ne bi okupljala teoretičare iz drugih branši, osim iz polja likovne i vizuelne kulture.

Predlog sačinila: Gabriela Vasić, slikarska sekcija ULUS